

209

209-267124

I

Total No. of Questions - 16

Total No. of Printed Pages - 4

Regd.

No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part - II**SANSKRIT - Paper - II**

(Second Language)

Time : 3 Hours**Max. Marks : 100****Note : -**

- (i) All questions should be attempted.
- (ii) Question Nos. 1, 2, and 3 should be answered either in the medium of instructions of the candidate or in Sanskrit (Devanagari Script).
- (iii) The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devanagari Script) only.

निर्देश : प्रथम, द्वितीय, तृतीय –प्रश्नान् विहाय अन्ये सर्वेऽपि प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव समाधातव्याः।

1. एकस्य श्लोकस्य प्रतिपदार्थ भावं च लिखत –

1×8=8

- (अ) परोक्षे कार्यहन्तारं प्रत्यक्षे प्रियवादिनम्।
वर्जयेत्तादृशं मित्रं विषकुम्भं पयोमुखम्॥
- (आ) उद्यमं साहसं धैर्यं बुद्धिः शक्तिः पराक्रमः।
षडेते यत्र वर्तन्ते तत्र देवः सहायकृत्॥

2. एकं निबन्ध प्रश्नं समाधत्त –

1×6=6

- (अ) विभीषणोपदेशः इति पाठ्यभागसारांशं लिखत।
- (आ) गीर्वाणवाण्याः वैभवं लिखत।

3. एकं निबन्ध प्रश्नं समाधत्त –

1×6=6

- (अ) विक्रमस्य औदार्यमिति पाठ्यभागस्य सारांशं लिखत।
- (आ) अप्पय्यदीक्षितस्य जीवितचरितं संक्षेपेण लिखत।

4. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत -

3×2=6

- (अ) कीदृशं वस्तु तथैव तिष्ठति?
- (आ) भृगुवंशकेतुः कः?
- (इ) द्रोणद्रुपदयोः सम्बन्धः कीदृशः?
- (ई) बालानां कलहः कीदृशः?
- (उ) कालिदासश्लोके भोजेन प्राप्तं समाधानं किम्?
- (ऊ) कालिदासः महाराजं कथं सन्तोषितवान्?

5. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं लिखत -

2×3=6

- (अ) वदेत् क्षमं स्वामिहितं मन्त्री।
- (आ) पिण्डेष्वनास्था खलु भौतिकेषु।
- (इ) विद्या यत्र परोपकारविभवाः सा ज्ञानभूमिर्मम।
- (ई) वाच्याः कथं मातृपदेन चान्याः।

6. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं लिखत -

2×3=6

- (अ) मृत्युर्वै प्राणिनां ध्रुवः।
- (आ) सत्पुत्रेण कुलं नृपेण वसुधा लोकत्रयं भानुना।
- (इ) वैद्योऽपि मानव एव।
- (ई) राजा तं कनकाभिषेकेण सत्कृतवान्।

7. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत -

3×2=6

- (अ) नराः क इव रणे सीदन्ति?
- (आ) सुदक्षिणादिलीपौ किमर्थं नन्दिनीधेनोः सेवाम् अकुरुताम्?
- (इ) व्याधितस्य मित्रं किम्?
- (ई) देवः कुत्र सहायकृत् भवति?
- (उ) मानवानां प्रकृतिशुभगुणाः के?
- (ऊ) लोके चित्रमतिः कः?

8. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत -

3×2=6

- (अ) मन्दविषो नाम सर्पः कुत्र वसति?
- (आ) ब्राह्मणः पुत्रप्राप्त्यर्थं कीदृशं व्रतमाचरितवान्?
- (इ) राजहंसः कः? तस्य नगरी का?
- (ई) मार्गशीर्षमासः कीदृशः आसीत्?
- (उ) मञ्जुहासिनी का?
- (ऊ) रत्नखेटिश्रीनिवासस्य अभिलाषा का?

9. एकेन पदेन समाधानं लिखत -

5×1=5

- (अ) केषां बलानि अमेयानि?
- (आ) दिलीपस्य धर्मपत्नी का?
- (इ) यावज्जीवं कः दहेत्?
- (ई) केन सर्वे वशाः भवन्ति?
- (उ) सर्वासु सुतासु कस्याः गुणाः भवन्ति?

10. एकेन पदेन समाधानं लिखत -

5×1=5

- (अ) मण्डूकनाथः कः?
- (आ) देवदत्तः राजानं कुत्र अनीनयत्?
- (इ) राजहंसस्य पत्नी का?
- (ई) श्रीधरस्य मातुः नाम किम्?
- (उ) वेङ्कटरावस्य पुत्रः कः?

11. अधोनिर्दिष्ट कथां पठित्वा प्रश्नानां समाधानानि दत्त -

5×1=5

अस्ति भागीरथीतीरे गृध्रकूटनाम्नि पर्वते महान् पर्पटीवृक्षः। तस्य कोटरे दैवदुर्विपाकात् गलितनखनयनो जरदग्वनामा गृध्रः प्रतिवसति। अथ कृपया तज्जीवनाय तद्वृक्षवासिनः पक्षिणः स्वाहारात् किञ्चित्किञ्चित् उद्धृत्य तस्मै ददति। तेन असौ जीवति। तेषां शाबकरक्षां च करोति। अथ कदाचित् दीर्घकर्णनामा मार्जारः पक्षिशाबकान् भक्षयितुं तत्र आगतः। ततस्तम् अयान्तं दृष्ट्वा पक्षिशाबकैः भयार्तैः कोलाहलः कृतः। तच्छ्रुत्वा जरदग्वेण उक्तम्—“कोऽयमायाति” इति। दीर्घकर्णो गृध्रमवलोक्य सभयमाह— “हा! हतोऽस्मि। यतोऽयं व्यापादयिष्यति” इति।

प्रश्नाः -

- (अ) पर्पटीवृक्षः कुत्रास्ति?
- (आ) वृक्षस्य कोटरे कः प्रतिवसति?
- (इ) मार्जारः किमर्थं तत्र आगतः?
- (ई) कोलाहलः कैः कृतः?
- (उ) दीर्घकर्णः गृध्रमवलोक्य किमाह?

12. नामनिर्देशपूर्वकं त्रीणि सन्धत्त -

3×2=6

- (अ) शरत् + चन्द्रः
- (आ) उत् + डयनम्
- (इ) अच् + अन्तः
- (ई) जगत् + नाथः
- (उ) सः + अपि
- (ऊ) हरिः + गच्छति

13. त्रीणि नामनिर्देशपूर्वकं विघटयत -

3×2=6

- (अ) मनश्चलति
- (आ) तट्टीका
- (इ) षडाननः
- (ई) तन्मात्रम्
- (उ) कोऽपि
- (ऊ) नृपतिर्जयति

14. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिक रूपाणि लिखत -

2×6=12

- (अ) जलमुक्
- (आ) सरित्
- (इ) पचत्
- (ई) यद् (स्त्री)

15. समास नामनिर्देशपूर्वकं त्रयाणां विग्रहवाक्यानि लिखत -

3×2=6

- (अ) व्याघ्रभीतः
- (आ) अल्पवातः
- (इ) नवरात्रम्
- (ई) रामलक्ष्मणौ
- (उ) प्रत्यक्षम्
- (ऊ) महाबलः

16. अधोनिर्दिष्ट पट्टिकामाधारीकृत्य पञ्च साधु रूपाणि लिखत -

5×1=5

गणेशः	सत्यं	खादिष्यति
कृष्णः	फलं	करिष्यति
त्वं	ग्रामं	पठिष्यामि
रामः	कदा	वदिष्यति
अहं	पाठं	गमिष्यसि